

رسالهٔ یک شبکه

پروتکل آگورا برای گفت‌وگوی ملی امن، ناشناس و
مقیاس‌پذیر

توسط: سیمرغ

تیر 1404

چکیده

رژیم‌های خودکامه با تفرقه‌افکنی سیستماتیک میان مخالفان و ساکت کردن مردم، به بقای خود ادامه می‌دهند و بحران «صداهاى گسسته» را ایجاد می‌کنند که در آن شهروندان احساس انزوا و ناتوانی می‌کنند. این واقعیت کنونی در کشورهایی مانند ایران است که در آن، جنبش‌های آزادی‌خواهانه به عمد و با ایجاد نفاق، تضعیف می‌شوند. این مقاله یک راه حل فناورانه برای این مشکل ارائه می‌دهد: پروتکل آگورا، یک ویژگی جدید که با پلتفرم مورد اعتماد و پرکاربرد تلگرام یکپارچه شده است.

این پروتکل یک فرآیند گفت‌وگوی امن، ناشناس و چندمرحله‌ای را ایجاد می‌کند که در آن شهروندان می‌توانند در مورد مسائل مبرم ملی بحث و رأی‌گیری کنند. از طریق یک سیستم پالایش شایسته‌سالار، طنین‌اندازترین و منطقی‌ترین ایده‌ها به صدر می‌رسند و در نهایت به یک اجماع ملی می‌انجامد که برای همه شرکت‌کنندگان، شفاف و قابل مشاهده است. این پروتکل به طرز چشمگیری کارآمد است و قادر است دیدگاه‌های جمعیتی **۱۰۰ میلیون نفری** را در **شش هفته** به یک گروه اصلی ۱۰۰ نفره تبدیل کند. این ابزار نه تنها برای پر کردن شکاف‌های داخلی در میان مردم، بلکه برای ارائه یک سنجش شفاف و داده‌محور از اراده واقعی مردم طراحی شده است تا آنها را برای حرکت به جلو با اتحاد و حس هدف مشترک، توانمند سازد.

۱. مسئله: بحران صداهای گسسته

در پی تحولات اجتماعی بزرگ، مانند جنبش «زن، زندگی، آزادی» در ایران، یک آسیب‌پذیری حیاتی برای شهروندان خواهان تغییر پدیدار می‌شود: از هم گسیختگی صدای جمعی آنها. دولت‌های خودکامه در استراتژی «تفرقه بینداز و حکومت کن» نه در میدان جنگ، بلکه در عرصه‌های دیجیتال و اجتماعی به استادی رسیده‌اند. آنها اختلافات جزئی میان گروه‌های مخالف را بزرگ‌نمایی و تشدید می‌کنند، با کمپین‌های اطلاعات نادرست بذر بی‌اعتمادی می‌پاشند و فضایی از ترس را حاکم می‌کنند که در آن، گفتمان آزاد، خطرناک است.

نتیجه، جمعیتی است که احساس انزوا و درماندگی می‌کند. افراد، حتی زمانی که اهداف بنیادین یکسانی دارند، قادر به برقراری ارتباط در مقیاس بزرگ برای کشف وجوه مشترک خود نیستند. آنها نمی‌دانند هموطنانشان واقعاً به چه چیزی فکر می‌کنند، اولویت‌هایشان چیست، یا از چه راه‌حل‌هایی ممکن است حمایت کنند. این فقدان بافت ارتباطی به یک اقلیت در قدرت اجازه می‌دهد تا اکثریتی از هم گسسته را کنترل کند. هر مسیر معناداری به جلو، نیازمند راه حلی برای این مشکل بنیادین است: نبود فضایی امن و مورد اعتماد برای آنکه یک ملت بتواند با خودش صحبت کند.

۲. فرصت: بهره‌گیری از شبکه‌های موجود برای تغییر

در حالی که این چالش، عظیم است، یک فرصت منحصر به فرد در زیرساخت دیجیتالی که مردم از قبل از آن استفاده کرده و به آن اعتماد دارند، وجود دارد. در ایران و بسیاری از کشورهای دیگر با دسترسی محدود به اینترنت، تلگرام ثابت کرده است که یک پلتفرم منحصراً مقاوم و محبوب است. با ویژگی‌های قوی ضد سانسور و تعهد به حریم خصوصی کاربران، این پلتفرم عملاً به یک فضای عمومی اجتماعی برای میلیون‌ها نفر تبدیل شده است.

این شبکه موجود و مورد اعتماد، پایه‌ای ایده‌آل برای ساختن یک راه‌حل است. ما نیازی نداریم میلیون‌ها نفر را متقاعد کنیم که به یک اپلیکیشن جدید و ناشناخته بپیوندند. ما فقط باید ابزاری جدید در همان محیطی که آن‌ها از قبل در آن حضور دارند، در اختیارشان قرار دهیم. چالش، ساختن یک جامعه از صفر نیست، بلکه فراهم کردن یک انجمن امن و ساختارمند برای جامعه‌ای است که از قبل وجود دارد.

۳. راه حل: رسالهٔ یک شبکه

برای حل بحران صداهاى گسسته، ما یک ویژگی جدید و یکپارچه برای تلگرام را پیشنهاد می‌کنیم: یک سیستم گفت‌وگوی ساختارمند که بر سه اصل بنیادی استوار است:

ناشناسی مطلق

فرآیند ساختارمند

ارتقای شایسته‌سالار

۳.۱. فرآیند: از گفتگو تا اجماع

این سامانه در چرخه‌های دو-ماهانه عمل می‌کند و یک جمعیت بزرگ را از طریق یک قیف گفتگو هدایت می‌کند.

- **مرحله ۱: آغاز.** در ابتدای هر چرخه، هر کاربری می‌تواند وارد «حالت کشور» در تلگرام شود. به هر کس یک آواتار و پروفایل ناشناس و تصادفی اختصاص داده می‌شود که کاملاً از هویت شخصی‌شان جداست. سپس در یک گروه سطح ۱ صد نفره که به صورت تصادفی تعیین شده، قرار می‌گیرند.

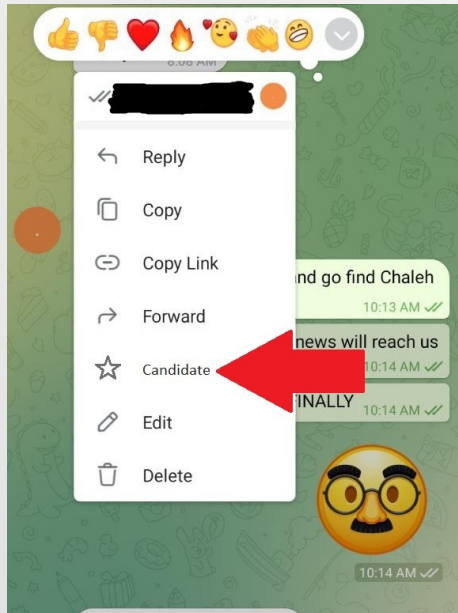
- **مرحله ۲: گفتگو (۷ روز).** به مدت یک هفته، ۱۰۰ عضو هر گروه می‌توانند در مورد هر موضوعی با اهمیت ملی بحث کنند. گفتگو در داخل گروه عمومی است و هیچ پیام خصوصی مجاز نیست تا اطمینان حاصل شود که تمام ارتباطات شفاف است.

- **مرحله ۳: نامزدی.** در طول هفته، هر عضوی می‌تواند یکی از پیام‌های خود را به عنوان «پیام نامزد» علامت‌گذاری کند. این پیام باید مهم‌ترین ایده یا پیشنهاد او را در بر گیرد. پیام برای همه پین (pin) شده و قابل ویرایش نیست.

- **مرحله ۴: رأی‌گیری و ارتقا.** در طول هفته، اعضا به پیام‌های نامزدی که به نظرشان ضروری‌تر و منطقی‌تر است، رأی می‌دهند. در پایان ۷ روز، ۱۰ پیامی که بیشترین رأی را کسب کرده‌اند به عنوان «ایده‌های برنده» اعلام شده و نویسندگان آن‌ها به طور خودکار به یک گروه سطح ۲ برای هفته بعد ارتقا می‌یابند. تمام گروه‌های سطح ۱ پس از آن منحل می‌شوند.

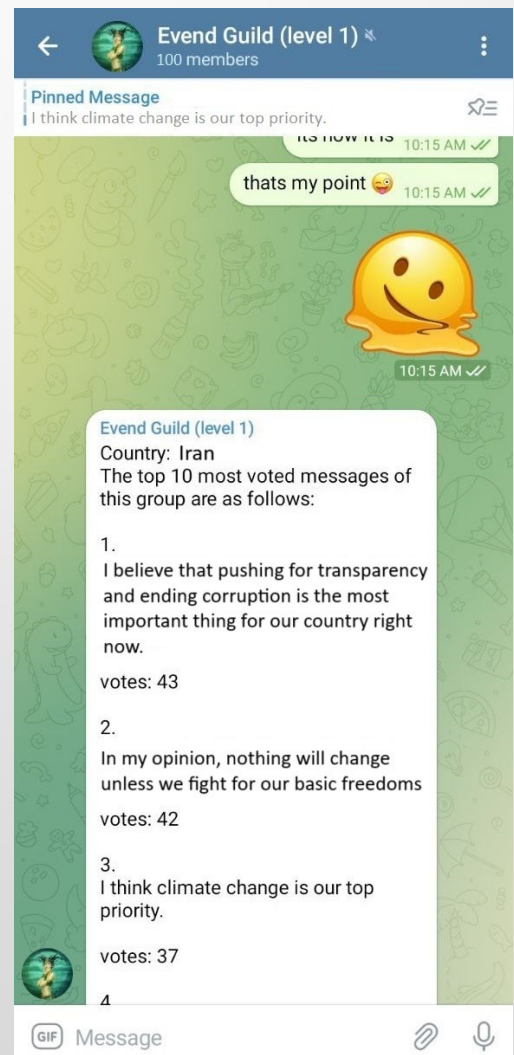

۳.۲. قیفِ پالایش

این فرآیند تکرار می‌شود. گروه‌های سطح ۲ از برندگان گروه‌های مختلف سطح ۱ تشکیل شده‌اند. آن‌ها دوباره ۷ روز فرصت دارند تا گفتگو و رأی‌گیری کنند. ۱۰ نفر برتر از هر گروه سطح ۲ به سطح ۳ صعود می‌کنند.

این روند تا زمانی ادامه می‌یابد که فرآیند به یک «گروه نهایی» متشکل از حداکثر ۱۰۰ شرکت‌کننده برسد که با موفقیت از چندین دور ارزیابی توسط هم‌تایان خود عبور کرده‌اند.

۳.۳. مرحله نهایی: شفافیت ملی

گروه نهایی منحصر به فرد است. بحث‌های آن برای هر کسی که در هر سطحی از فرآیند آن چرخه شرکت کرده، قابل مشاهده است. در پایان هفته نهایی، ۱۰ ایده برتر از این گروه می‌تواند به رأی‌گیری گسترده‌تری گذاشته شود (با تدابیر امنیتی که در بخش‌های بعدی بحث شده) و سپس به عنوان طنین‌اندازترین پیشنهادهای آن چرخه به صورت عمومی اعلام می‌شود. این گروه همچنین برای رسیدگی به بحران‌های فوری و اضطراری ملی، فعال باقی می‌ماند.

۳.۴. ویژگی‌های سلامت سیستم

- برای اطمینان از عدالت و تمرکز، دو ویژگی دیگر، حیاتی هستند:
- جلوگیری از تبانی: هیچ قابلیت پیام خصوصی در این سیستم وجود ندارد. تمام ارتباطات در گروه ۱۰۰ نفره انجام می‌شود.
- انسجام ایدئولوژیک: در تمام سطوح بالاتر از سطح ۱، برای هر عضو، «پیام‌های نامزد» گروه‌های پیشینش، در پروفایل ناشناس او قابل مشاهده است. این به سایر اعضا اجازه می‌دهد تا انسجام و پیوستگی ایده‌های او را ارزیابی کنند، که به عنوان یک دفاع قدرتمند در برابر پوپولیسم و استدلال‌های بدخواهانه عمل می‌کند.

۳.۵. مقیاس پذیری و کارایی بی سابقه

ساختار لایه‌ای و کیف‌مانند این پروتکل به آن اجازه می‌دهد تا با سرعتی چشمگیر به مقیاس یک ملت کامل برسد. نگاهی به ریاضیات این فرآیند، خالی از لطف نیست: حتی اگر ۱۰۰ میلیون کاربر شرکت کنند، سیستم تنها به یک فرآیند شش مرحله‌ای برای رسیدن به یک گروه نهایی ۱۰۰ نفره نیاز دارد.

- هفته ۱: ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ کاربر < ۱,۰۰۰,۰۰۰ گروه سطح ۱
- هفته ۲: ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ کاربر < ۱۰۰,۰۰۰ گروه سطح ۲
- هفته ۳: ۱,۰۰۰,۰۰۰ کاربر < ۱۰,۰۰۰ گروه سطح ۳
- هفته ۴: ۱۰۰,۰۰۰ کاربر < ۱,۰۰۰ گروه سطح ۴
- هفته ۵: ۱۰,۰۰۰ کاربر < ۱۰۰ گروه سطح ۵
- هفته ۶: ۱,۰۰۰ کاربر < ۱۰ گروه سطح ۶
- هفته ۷: ۱۰۰ کاربر < ۱ گروه نهایی

این نشان می‌دهد که این پروتکل یک تمرین نظری نیست، بلکه ابزاری عملی است که قادر به مدیریت یک گفت‌وگوی سراسری به شیوه‌ای معین و به موقع است.

۴. پیش‌بینی و کاهش ریسک‌ها

سیستمی که برای توانمندسازی مردم طراحی شده، ناگزیر هدفی برای کسانی خواهد بود که می‌خواهند آن را خاموش کنند. این پروتکل با در نظر گرفتن ریسک‌ها و راهکارهای زیر طراحی شده است:

- **ریسک: دستکاری توسط ربات‌ها یا گروه‌های هماهنگ.**

- **راهکار:** رأی‌گیری عمومی نهایی برای ۱۰ ایده برتر، محافظت خواهد شد. ما یک سیستم «رأی‌گیری طبقه‌بندی‌شده» را پیشنهاد می‌کنیم که در آن، رأی شرکت‌کنندگان در فرایند، وزن بیشتری دارد، و با موانعی مانند «اثبات مطالعه» و تشخیص ناهنجاری در سمت سرور (backend) برای شناسایی و حذف فعالیت‌های متقلبانه تکمیل می‌شود. تصادفی‌سازی گروه‌های اولیه، نفوذ هماهنگ را در مراحل اولیه دشوار می‌سازد.

- **ریسک: سخنان نفرت‌پراکن و عاملان مخرب.**

- **راهکار:** یک رویکرد دوگانه. ابتدا، یک لایه نظارت با هوش مصنوعی (مشابه فناوری‌هایی که در حال توسعه هستند) به طور خودکار موارد نقض آشکار، مانند سخنان نفرت‌پراکن یا تهدیدهای مستقیم را شناسایی و حذف می‌کند. دوم، برای کاربرانی که هدفشان نه متقاعد کردن بلکه صرفاً ایجاد اختلال است، یک سیستم گزارش‌دهی توسط کاربران می‌تواند منجر به محرومیت موقت از ویژگی «حالت کشور» شود، اگر کاربری به طور مداوم و با اکثریت آرا توسط هم‌تایان خود به عنوان یک عامل سمی شناسایی شود. این کار سلامت فضای گفتگو را حفظ می‌کند.

- **ریسک: عدم نمایندگی کامل جمعیت.**

- **راهکار:** در حالی که پایگاه کاربران تلگرام آینه کاملی از کل ملت نیست، اما بزرگترین و مورد اعتمادترین فضای عمومی اجتماعی موجود است. ارزش این ابزار یک اثر شبکه‌ای ایجاد خواهد کرد: با تولید نتایج معنادار، شهروندان بیشتری از همه اقشار دموگرافیک برای پیوستن به آن ترغیب می‌شوند و به تدریج بر نمایندگی آن می‌افزایند.

۵. تأثیر بالقوه و فراخوان به اقدام

«رساله یک شبکه» چیزی فراتر از یک ویژگی نرم‌افزاری است؛ ابزاری برای انسجام اجتماعی است. با اجازه دادن به یک جمعیت برای کشف اراده جمعی خود، مستقیماً با استراتژی «تفرقه بینداز و حکومت کن» مقابله می‌کند. این طرح، چشم‌اندازی از افراد منزوی را به یک بدنه متصل و اهل گفتگو تبدیل می‌کند که قادر به ایجاد یک مأموریت روشن برای تغییر است. این یک مسیر برای خروج از درماندگی‌ای که مانع پیشرفت می‌شود، فراهم می‌کند.

توسعه این پروتکل یک تعهد بزرگ است، اما امید به آن بزرگ‌تر است. موفقیت آن به ائتلافی از آینده‌نگرانی بستگی دارد که می‌دانند چه چیزی در میان است.

بنابراین ما به دنبال شرکایی برای به ثمر رساندن این چشم‌انداز هستیم. ما به دنبال این افراد هستیم:

- **فناوران و توسعه‌دهندگان** برای کمک به اصلاح پروتکل و ساخت یک نمونه اولیه کاربردی.
- **سازمان‌های حقوق دیجیتال و ان‌جی‌اوها** برای ارائه راهنمایی استراتژیک، حمایت و پشتیبانی از یک برنامه آزمایشی.
- **آینده‌نگرانی در داخل تلگرام** که پتانسیل این ابزار را برای تحقق والاترین وعده این پلتفرم، یعنی اتصال مردم و دفاع از آزادی بیان، تشخیص می‌دهند.

زمان صداهای گسسته به پایان رسیده است. زمان ساختن شبکه فرا رسیده است.

تماس: simurgh_beau@proton.me